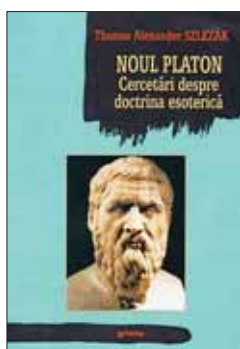

FILOZOFIE

*De la doctrina
nescrisă
la hermeneutica
radicală*

Thomas Alexander Szlezák
**Noul Platon. Cercetări despre
doctrina esoterică (vol. I)**
Editura Grinta, 2007

30 lei

introducere
de Alina Noveanu,
traduceri de Delia Bozdog,
Ioana Lemeny,
Alina Noveanu,
Rigán Loránd

Thomas Alexander Szlezák este un continuator al celebrei școli de interpretare a dialogurilor lui Platon de la Tübingen, a cărei principală teză este existența unui esoterism în scriitura platoniciană, care trimite la o doctrină nescrisă a maestrului Academiei, moștenită de Speusipos, Xenocrate, Aristotel, dar pierdută în Antichitatea târzie. O asemenea interpretare are toate motivele să ne răscolească acum, la mai mult de jumătate de secol de la apariția acestei lecturi a lui Platon, lansată de H. Krämer și K. Gaiser la Tübingen. După ce cultura contemporană a trecut prin interpretarea sistematizatoare a lui Platon, în care concesiile esoterismului plana doar asupra dialogurilor de bătrânețe (L. Robin sau J. Stenzel), prin lectura care l-a confruntat cu gândirea politică modernă (Popper sau Strauss) sau cu lectura care a văzut în Platon forța de transfer a ambiguităților limbajului în planul semnificării neutralității principiilor inefabile (Derrida), ne-am putea întreba dacă nu cumva cea mai evidentă actualitate a exegezei platoniciene ar fi natural să vizeze tocmai gradul de ascundere a mesajului originar în texte. Din acest motiv, eforturile lui Thomas Szlezák de transformare a programului Școlii de la Tübingen dintr-o simplă inițiativă de ancorare a înțelegerii lui Platon pe o doctrină nescrisă a numerelor, a dialecticii și a transcendenței Binelui inteligibil, într-un program de studiu al fundamentelor hermeneuticii pe care Platon însuși ar fi propus-o tocmai în dialoguri ca

un drum deschis spre urmele doctrinei nescrise este un gest salutar de înnoire a exegezei platoniciene.

De ce ar fi textul lui Platon esoteric? Să fi crezut filozoful că autorii lui sînt prea puțin rafinați pentru subtilitatea teoriei transcendenței numerelor sau pentru reflecțiile sale politice? Să fi crezut oare Platon de cuviință să aplice discursului său rigurozitatea caracterului inefabil al principiilor pe care filozofia sa le invocă? Să fi fost vorba de o teamă de cenzura contemporanilor săi? Examinînd toate aceste ipoteze, Thomas Szlezák, în studiile sale dedicate scriiturii platoniciene, are în vedere în primul rînd rezervele lui Platon însuși asupra scrisului filozofic, enunțate în faimosul final al dialogului *Phaidros*. Folosite ca grilă de lectură, ele îl conduc pe Thomas Szlezák la o depășire a formulei unui platonism „secret” și la o întemeiată meditație asupra statutului cunoașterii specializate în Antichitate. Asociată în mod necesar inițierii (modelul dialogului *Euthydemos* este fundamental în acest demers), formula esoterică a discursului nu înseamnă deloc ascunderea conținutului, ci fixarea pregătirii interioare a lectorului care descoperă sensul textului drept o condiție ce însoțește pas cu pas cunoașterea spuselor filozofului, fie ea chiar infinită și fără rezultat prestabilit, la rîndul ei. Numai în această formulă esoterismul presupus și doctrina cercetării infinite devin conciliabile.

Această reformulare a statutului hermeneuticii, care surprinde filozofia ca asumare existențială predicată de antici, ocolește interpretarea istorică a lui Schleiermacher sau a lui Zeller, și propune o citire a dialogurilor urmărind mesajele discrete lăsate de Platon în *Scrisoarea a VII-a*, în *Kratylos* sau în *Timaios*. Ambiția interpretării depășește, astfel, ideea unui simplu calcul topografic al plasării „secretului” în opera lui Platon, și dorește explorarea unei antropologii a cunoașterii care ia ca punct de plecare existența unei doctrine nescrise. Traducerea română a studiilor lui Thomas Szlezák, începută cu acest volum, merită atenția unei reflecții asupra scrisului și a tăcerii din perspectiva unei interpretări radical noi a platonismului.

Alexander Baumgarten